

Uunga
Inatsisartunut ilaasortaq
Anna Wangenheim
Demokraterne

31-01-2022
Suliap normua
Allakkiap ilisarnaataa 19021217

Postboks 260
3900 Nuuk
Oq. (+299) 34 50 00
Allakkasuaat (+299) 34 66 66
E-mail: lian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu §37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 010-2022-imut akissut

Asasara Anna Wangenheim.

Apeqqutinnut qujanaq. Apeqqutit akissutaallu tullerriaarlugit ataani allattorsimapput.

1. Naalakkersuisut qaqugumita imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinissamut periusissiaq saqqummiunniarpaat?

Naalakkersuisut imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu periusissiaq nutaaq 2022-imi ukiakkut ataatsimiinnermi tunniutissavaat.

2. Oqarasuaatikkut saaffiginnittarfik Tusaangga-mi sulisut ilinniakkat suut tunngavigaat?

a. Naalakkersuisut nassuiarsinnaanerlugu aaqqiissut tamakkiisumik atorneqarnersoq?

b. Naalakkersuisut Tusaangga nalilersoqqinnissaa siunertarinerlugu?

Tusaangami oqarasuaatikkut siunnersuisartut assigiinngitsunik ilinniagaqarput. Siunnersuisut ilaat aalajangersimasumik atorfeqartut psykoterapeutit, sexologit aappariinnillu katsorsaasutut, marluk inunnik isumaginninnermik perorsaasutut ataaserlu upperisarsiornermik ilisimatusartut ilinniagaqarput. Ullup ilaani siunnersuisartuni ilinniartitsisut tallimat, inunnik isumaginninnermik siunnersortit tallimat, allaffimmioq, politiit marluk perorsaasorlu ataaseq atorfeqarput. Ullup ilaani atorfeqartut amerlanersaat Tusaangami atorfininnginnerminni oqarasuaatikkut siunnersuinnermik sivisuumik misilittagaqarsimapput.

Siunnersuisut suleqatigiit ilinniakkamikkut inuttullu piginnaasaasa assigiinngisitaarnerat iluaqutaavoq saaffiginnissut suugaluarpalluunniit innuttaasut tamarmik Tusaangamit naapinneqarsinnaajumammata. Siunnersuisartut assigiinngisitaarnermikkut inuit inuuneranni assigiinngitsunik atugaqartut paasisaqaarfiginissaannut taamaammatt pitsaaneruseqarput.

- a. Oqarasuaatikkut siunnersuineq innuttaasunit atorneqarluarpoq. Tusaangga 2021-imi katillugit 2.576-iniit saaffigineqarpoq. Tusaangga 2020-mi katillugit 2.266-iniit saaffigineqarpoq, ukiumi aallartiffiani

2019-imi saaffiginnittut 2.030-ullutik. Tusaanngap ukiuni pingasuni kingullerni saaffiginnissutit katillugit 6.874-it akissuteqarfigisimavai. Kisitsisit soorlu takutikkaat oqarasuaatikkut siunnersuisarfimmut saaffiginnissutit aallartinneraniit amerliartorsimapput.

- b. Tusaanngap atorneqarnerata nalilersorneqarnissaa massakkut pilersaarutigineqanngilaq. Kisianni Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik ukiut tamaasa kisitsisinik nalunaarsukkanik saqqummiussisarpoq, ilaatigut sianertut sullitat ukkatarineqarlutik – suminggaanniit sianernersut, qanoq utoqqaatiginersut, sooq sianernersut il.il.

3. Imminut toqunnissamut pinaveersaartinneqarnissamut pillugu tarnip nakorsaanut katsorsarneqarnissamut innersuunneqaqqaartariaqarpoq. Naalakkersuisut paasissutissiisinnaanerlutik katsorsarneqarnissap aallartinnissaanut utaqqineq qanoq sivistutiginersut?

a. Naalakkersuisut paasissutissiisinnaanerlutik katsorsaanernut qanoq amerlatigisut tiguneqarsinnaanersut?

b. Utaqqinerup sivistussusaa qanoq isikkulik Naalakkersuisut akuersarneqarsinnaasutut isigaat?

c. Naalakkersuisut ilisimatitsinnaanerlutik tarnip pissusaanik nakorsat aammalu tarnikkut nappaateqartunut nakorsat tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaarfimmi suliffissat amerlassusilerneqarsimaneri qanoq isikkoqarnersut?

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik ilisimatitsivoq, imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinermut tarnikkut napparsimasunut immikkoortotami katsorsarneqarnissamut qaammatit pingasut tikillugit massakkut utaqqisuniittoqartarmat. Atorfinni arlalinnik taartaasoqarnera utaqqisoqarneranut pissutaavoq. Nakorsiarlutik katsorsartikkiartortartunut tarnip pissusaanik ilisimasalinnik atorfinitsitsinissaq siunertaralugu Peqqinnissaqarfiup Sulisoqarnermut Immikkoortortaa suleqatigineqalersimavoq. Ilutigitillugu imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinermut oqaloqatiginnittartussamik peqqissaasumik qaammatit marluk pingasut tulliuttut iluanni atorfinitsitsinissaq sulissutigineqarpoq. Imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinermik ingerlataqarnissaq inersimasunut, meeqqanut inuusuttunullu tarnikkut napparsimasunut immikkoortotani neqeroortigineqarpoq.

- a. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik ilisimatitsivoq, inersimasunut tarnikkut napparsimasunut immikkoortotami tarnip pissusaanik ilisimasalimmik ataatsimik atorfeqartoqartoq. Tarnip pissusaanik ilisimasalik imminut toqunnissamik pinaveersaartitsilluni katsorsaanerup saniatigut ersinermik isummakkullu nanertisimanermik nappaateqartunik katsorsaasarpoq. Meeqqanut inuusuttunullu tarnikkut napparsimasunut immikkoortotami tarnip pissusaanik ilisimasalimmik ataatsimik atorfeqartoqarpoq suliassaralugu imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinermik katsorsaanermik ingerlataqarneq.

Meeqqanut inuusuttunullu tarnikkut napparsimasunut immikkoortotami tarnip pissusaanik ilisimasallit ulloq 1. februaari 2022 marlungussapput, imminut toqunnissamik pinaveersaartitsilluni oqaloqatiginninnerit saniatigut tarnikkut nappaateqarnerannik meeqqat inuusuttullu misissorneqarnissaannik suliqaartussaallutik. Ilutigitillugu tarnip pissusaanik ilisimasalimmik isumaqatigiissuteqartoqarpoq 2022-mi sapaatit akunneri pingasukkaarlugit marloriarluni imminut toqunnissamik pinaveersaartitsilluni oqaloqatiginnittartussamik.

Ilanngullugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq tarnikkut napparsimasunut immikkoortotami tarnip pissusaanik ilisimasalinnik amerlanerusunik atorfinitsitsinissaq ataavartumik sulissutigineqarmat.

- b. Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat, napparsimasut imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinermik katsorsarneqarnissamut piimassusaat katsorsarneqarnissamut utaqqinerup sivistoraluttuinnarnera ilutigalugu appariartortarmat. Utaqqisuniinneq taamaammat

ajornartorsiutaavoq. Utaqqisuniineq sivikillisinniarlugu tarnip pissusaanik ilisimasalinnik psykiaterinillu suleqateqarluni imminut toqunnissamik pinaveersaartitsilluni katsorsaanermik ingerlataqarsinnaasunik allanik suliaqartunik, soorlu peqqissaasunik, nakorsanik inuusuttunik il.il. atorfinitsitsinissaq sulissutigineqarpoq.

- c. Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat, Kalaallit Nunaanni tarnikkut napparsimasunik immikkoortortamut tamakkerlugu tarnip pissusaanik ilisimasallit akissarsiassaannut arfineq marlunnut immikkoortitsisoqarsimammat. Meeqqanut inuusuttunullu suliaqarfimmi tarnip pissusaanik ilisimasalinnut atorfiit pingasut. Inersimasunut suliaqarfimmi tarnip pissusaanik ilisimasalinnut atorfiit sisamat. Tamatuma saniatigut meeqqanut inuusuttunullu psykiaterimut, nakorsatut sinniisutut atorfinnut sisamanut kiisalu nakorsaanernut/psykiaterinut pingasunut akissarsiassat pingaarnersiorneqarsimapput.

4. Naalakkersuisut imminut toqunnissamut pinaveersaartitsinermut periusissiami suliaqarnermi peqqinnissaqarfik, matumanilu tarnikkut nappaatilinnut immikkoortortaarfik qanimut malinnaatinnerlutikkitt?

Naalakkersuisut imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinermut periusissiap ineriartortinneqarnerani Peqqinnissaqarfimmi peqqinnissaqarfiit aamma tarnikkut napparsimasunut immikkoortorta qanimut suleqatissatut isigaat. Peqqinnissaqarfik, tamatumani tarnikkut nappaatilinnut immikkoortorta ilanngullugu, imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinermut periusissiaq pillugu suleqatigiissitamut peqataanissamut qaaqquneqarsimapput. Suleqatigiissitami ataatsimiittoqaqqilerpat Peqqinnissaqarfik qaaqqusaaqqikkumaarpoq.

5. Naalakkersuisut pinaveersaartitsinermik suliaqarnerminni meeqqat inuusuttullu nipaataq peqataaninneqarnissaat qanoq qulakkeerniarpaat?

Alaskami imminut toqunnissamut pinaveersaartitsinermik periusissiaq isumassarsiorfigalugu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik 2022-mi, SIF (Statens Institut for Folkesundhed) suleqatigalugu, illoqarfinni ilinniarfeqarfiusuni inuusuttunut 'inuunerissaarnek' ukkataralugu ulluni marlunni workshopertitsissaq.

Inuunerissaarnek, tamatumunngalu ilanngullugu Kalaallit Nunaanni imminut toqunneq, pillugu Campus Kujallermi ilinniartut siunnersuisoqatigiivi novembarimi 2021-imi workshopertinneqarput. Workshopernerme sammineqartut uppersaasiorniarlugu SIF peqataavoq, katersorneqartullu imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinermut periusissiornermi atorneqarsinnaapput. Illoqarfimmi allami assingusumik workshopertitsisoqarumaarpoq.

6. Naalakkersuisut sulissutiginiarnerlugu oqartussat akornanni ataqatigiissaarineq suleqatigiinnerullu nukittorsernissaa, tassami innuttaasunut aammalu ikiorserneqaleruttortunut imminut toqunnissamut pinaveersaartitsineq immikkoortuummata?

a. Taamaattoqarneranik qulakkeerinnikkussi; Nukiit aammalu aningaasatigut sinaakkutit qanoq annertutigisut Naalakkersuisuniit qulakkeerniarpisigit?

b. Aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissat qanoq isikkoqassappat ingerlatsinissamut immikkoortitsisoqarniarpat, oqartussat akornanni suleqatigiinnerup annertusarneratigut nukittorserneratigullu?

Imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu nuna tamakkerlugu periusissiaq 2013 – 2019-imi maanna iliuuserineqartussat atassuserneqarsimanerannik akuersisumi, suliaqarfimmi immikkoortortat akornanni sulinerup ataqatigiissarneqarnissaa ukkatarineqarpoq. Immikkoortortat akornanni suleqatigiinneq imminut

toqunnissamik pinaveersaartitsinermi aalajangiisumik ilaavoq tamannalu periusissiami nutaami aamma ukkatarineqassaaq.

- a. Nuna tamakkerlugu imminut toqunnissamik pinaveersaartitsinermut 2022-imi AI-mi 908.000 kr.-nik immikkoortitsisoqareerpoq. Periusissiassamut atatillugu aningaasaqarnikkut atugassarititaasut Naalakkersuisunit nalilerneqassapput.
- b. Apeqqummut 6a-mut akissut innersuussutigineqarpoq.

7. Naalakkersuisut sammisamut allamik paasissutissiisinnaanerlutik?

Naalakkersuisut Tusaanngap ukiumoortumik nalunaarusiaanut 2021-imut linkimik ataani ikkussipput, siunnersuisarfimmik paasissutissanik amerlanerusunik imaqtumik. Ukiumoortumik nalunaarusiami ilaatigut Tusaanngap tunuliaqutaa kiisalu innuttaasut saaffiginnittut agguataarnerat itisilerneqarput.

[Tusaannga - Årsrapport 2021.pdf](#)

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Paneeraq Olsen